

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9C/263/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115216129
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8115216129.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: Quantum Credit a.s., so sídlom Ružová dolina 25, Bratislava, IČO: 47 248 980, právne zastúpeného PERSPECTA Legal, s.r.o., so sídlom Ružová dolina 25, Bratislava, IČO: 36 668 754 proti žalovanému: T. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č. XXXX/XX, T., o zaplatenie 477,29 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 98,75 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške:
· 9,00 % ročne zo sumy 6,44 € od 26.06.2012 až do zaplatenia,
· 8,75 % ročne zo sumy 65,87 € od 26.07.2012 až do zaplatenia,
· 8,75 % ročne zo sumy 26,44 € od 26.08.2012 až do zaplatenia,

a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Určuje, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa v dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb uzavretej medzi Slovak Telekom a. s. a žalovaným dňa 14.03.2012 nachádzajúca sa v bode 4, v znení:

„V prípade porušenia záväzku Účastníka uvedeného v bode 1 písm. b) alebo v bode 2 alebo v bode 3 tohto dodatku v dôsledku čoho dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v Tabuľke č. 1 - 331,94 €.“

je pre svoju neprijateľnosť neplatná.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v prospech jeho právneho zástupcu Perspecta Legal s.r.o. náhradu iných trov konania vo výške 3,13 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobou došlou súdu dňa 11.06.2015 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 477,29 € s príslušenstvom.

Žalobca žalobu odôvodnil tým, že žalovaný s právnym predchodcom žalobcu Slovak Telekom, a.s. uzavrel zmluvu o pripojení v zmysle zákona o elektronických komunikáciách. Slovak Telekom a.s. vystavil žalovanému faktúry v odôvodnení nižšie uvedené, ktoré žalovaný neuhradil.

Žalobou uplatnenú pohľadávku žalobcu nadobudol postúpením od pôvodného veriteľa Slovak Telekom a.s. na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 09.06.2014.

V prejednávanej veci súd rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 115a ods. 2 O.s.p. (Pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.) v spojení s § 200ea ods. 1 O.s.p. (Ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1 000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.) z dôvodu, že ide o drobný spor.

Súd rozhodoval na základe listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise a zistil nasledujúce:

Žalovaný mal uzavretú zmluvu s právnym predchodcom žalobcu T - Mobile a.s. podľa zákona 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách. Za poskytnuté služby boli právnym predchodcom žalobcu žalovanému vystavené nasledujúce faktúry:

- a) faktúra č. 7206079605 s dátumom splatnosti do 25.06.2012 na sumu 6,44 €,
- b) faktúra č. 7207171185 s dátumom splatnosti do 25.07.2012 na sumu 65,87 €,
- c) faktúra č. 7208148846 s dátumom splatnosti do 25.08.2012 na sumu 69,54 €,
- d) faktúra č. 7209273118 s dátumom splatnosti do 25.09.2012 na sumu 03,50 € (upomienka),
- e) faktúra č. 7308063312 s dátumom splatnosti do 25.08.2013 na sumu 331,94 € (zmluvná pokuta).

Kópie predmetných faktúr žalobca v konaní súdu predložil.

Na základe vyššie uvedeného mal súd nárok žalobcu za preukázaný v celom rozsahu u faktúr uvedených pod písm.a), b).

Pokiaľ ide o faktúru pod

- písm.c) - sumu tam vyúčtovanú krátil súd o sumy 39,60 € a 3,50 € z dôvodov nižšie uvedených,
- písm.d) - sumu tam uvedenú súd nepriznal z dôvodov nižšie uvedených,
- písm.e) - sumu tam uvedenej zmluvnej pokuty nepriznal súd z dôvodov nižšie uvedených.

Nárok na zaplatenie súm uvedených vo faktúrach písm.a), b), c) vyplýva okrem Zmluvy o pripojení z nasledujúcich ustanovení právnych predpisov:

Podľa ust. § 43 ods.1 písm.a) zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách (ďalej len zákon) - Podnik má právo na úhradu za poskytnutú verejnú službu.

Podľa § 43 ods.12 písm.b) zákona - Účastník je povinný platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry.

Podľa § 44 ods.1 zákona - Zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 NV č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka Výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ku dňu 26.06.2012 -

26.08.2012 bola základná úroková sadzba ECB 1,00% p.a. a 0,75% a úroky z omeškania tak predstavujú výšku 9,00 % ročne 8,75 % ročne.

Keďže žalovaný sa s úhradou jednotlivých faktúr dostal do omeškania (§ 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka - dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.) priznal súd žalobcovi úroky z omeškania v nasledujúcom rozsahu:

- 9 % ročne zo sumy 6,44 € od 26.06.2012 až do zaplataenia,
- 8,75 % ročne zo sumy 65,87 € od 26.07.2012 až do zaplataenia,
- 8,75 % ročne zo sumy 26,44 € od 26.08.2012 až do zaplataenia,

Faktúra písm.c)

Pokiaľ ide o poplatky vo výške 33 € + DPH - tieto žalobca napriek výzve súdu zo dňa 01.03.2016 nešpecifikoval a nepreukázal, preto súd žalobu v tejto časti zamietol.

Faktúra písm.c), d)

Pokiaľ ide o poplatok za upomienku vo výške 3,50 €, žalobca napriek výzve súdu zo dňa 01.03.2016 neupresnil z čoho vyplýva a aký je skutočný náklad na tento úkon, preto súd tento poplatok nepriznal.

Procesný súd ďalej poukazuje na to, že poplatok za upomienku už v minulosti nepriznal pre rozpor s dobrými mravmi s nasledujúcim odôvodnením:

„Pokiaľ ide o zaplataenie sumy 3,50 € ako upomienky za omeškanú platbu, túto súd nepriznal, nakoľko jej uplatňovanie považuje súd za rozporné s dobrými mravmi (§ 3 ods.1 Občianskeho zákonníka - Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.).

Dobré mravy (boni mores) sa v súdnej praxi využívajú ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Hoci sú dobré mravy zákonným pojmom, a teda majú normotvornú funkciu, nie sú definované zákonom. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu „dobré mravy“ patrí vždy od prípadu k prípadu sudcovi (pozri R 88/1998).

Zmyslom ustanovenia § 3 ods. 1 OZ <[http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/](http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3977638&FragmentId2=3977638)

ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3977638&FragmentId2=3977638> je zamedziť výkonu práva, ktorý síce zodpovedá zákonu, avšak odporuje dobrým mravom. V praxi ide o prípady, keď výkon práva je formálne v súlade so zákonom (právom), ale jeho cieľom je dosiahnutie iného výsledku, než dotknutá právna norma vo všeobecnosti predpokladá. Následkom výkonu práva a povinnosti v rozpore s dobrými mravmi je neposkytnutie ochrany práva, resp. odopretie autoritatívneho rozhodnutia súdu potrebného na vznik právneho vzťahu medzi oprávnenou a povinnou osobou (pozri Ro NS ČR z 28. 6. 2000, sp. zn. 23 Cdo 2060/1998).

Zo žalobcom predložených faktúr je zrejmé, že upomienka je priamo súčasťou faktúry. Na jej vyhotovenie právny predchodca žalobcu teda nevyložil žiadne ďalšie náklady oproti nákladom na faktúru samotnú. Upomienka podľa súdu nemôže mať sankčný charakter (na to slúži zmluvná pokuta) a preto požadovanie úhrady za ňu osobitnou faktúrou (ktorá sama osobe spoplatnená nie je), keď s jej vyhotovením poskytovateľovi služieb žiadne náklady (ktoré by mali byť prenesené na zákazníka) nevznikli, považuje súd za rozporné s dobrými mravmi, napriek tomu, že ide o poplatok uvedený v sadzobníku poplatkov poskytovateľa služieb. Upomienka pri omeškanej platbe nemôže podľa súdu slúžiť na zvyšovanie zisku poskytovateľa služieb.“

Z vyššie uvedenou argumentáciou sa stotožnil Krajský súd v Prešove vo veci sp. zn. 17Co/187/2015.

Faktúra písm.e)

V odseku 4 Dodatku k Zmluve o pripojení zo dňa 14.03.2012 bolo uvedené: „V prípade porušenia záväzku Účastníka uvedeného v bode 1 písm. b) alebo v bode 2 alebo v bode 3 tohto Dodatku, v

dôsledku čoho dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č.1 - 331,94 € ."

Procesnému súdu je známe rozhodnutie OS Rožňava sp. zn. 10C/104/2012 zo dňa 03.09.2014, ktorého výrok znel: „Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Dodatku k Zmluve o pripojení Fix (bez uvedenia dátumu podpisania), uvedená v bode 3 Dodatku, podľa ktorej: "V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c) alebo v bode 2 tohto Dodatku alebo v článku 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v článku 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku, je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č.1 tohto Dodatku. V prípade žiadosti Účastníka o vypojenie SIM karty z prevádzky v zmysle bodu 2 tohto Dodatku je zmluvná pokuta podľa predchádzajúcej vety splatná okamihom doručenia žiadosti o vypojenie SIM karty z prevádzky Podniku." je neprijateľná zmluvná podmienka.“

V odôvodnení tohto rozhodnutia bolo uvedené: „Žalovaný ako spotrebiteľ sa dodatkom k Zmluve o pripojení zaviazal zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 248,95 € za akékoľvek porušenie povinností zo strany žalovaného, pričom nebola dohodnutá zmluvná pokuta pre právneho predchodcu žalobcu v prípade, že by on porušil ustanovenia zmluvy. Táto okolnosť spôsobuje nerovnováhu v zmluvných vzťahoch a jej neprijateľnosť, čo spôsobuje jej neplatnosť. Dohodnutá zmluvná podmienka navyše zaväzuje žalovaného zaplatiť zmluvnú pokutu počas celej doby viazanosti, aj v tom prípade, ak by žalovaný porušil zmluvu hoci v posledný deň viazanosti. Zmluvná pokuta teda nebola odstupňovaná, ale mala sa uplatniť v plnej výške pri hocikakom porušení povinností a v hociktorom čase od uzavretia zmluvy do uplynutia 24 mesiacov. Takéto dojednanie je v rozpore s ustanoveniami § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Žalobca teda nemal právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 248,95 €, keďže si ju uplatňoval na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky.“

Procesnému súdu je rovnako známe rozhodnutie OS Komárno sp. zn. 8C/2014/2012 zo dňa 01.07.2013, v ktorého výroku sa uvádza: „Súd určuje, že zmluvná podmienka dojednaná medzi dodávateľom T-Mobile Slovensko, a.s. a odporcom v Dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 16.8.2007 v bode 4: "v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b) alebo v bode 2 alebo v bode 3 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) - c) Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku", je ako neprijateľná, neplatná.“

V odôvodnení citovaného rozhodnutia sa uvádza: „Zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody, je aj sankciou. Spôsob jej dojednania a jej výška však musí plne rešpektovať zásadu rovnosti právneho vzťahu ako aj princíp proporcionality.

Právny predchodca žalobcu ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú dodávateľ žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Teda reálne môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov, zostáva mu už iba jeden poplatok a pre jeho nezaplatenie uplatní žalobca rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa už hneď na úvod dvojročného zmluvného vzťahu. Podmienky, za akých dodávateľ dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa. V štandardných formulárových zmluvách totiž dodávateľ pre spotrebiteľa v neprehľadnej, zložitej formulovanej a miniatúrnyimi písmenami písanej forme zapracuje také zmluvné dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých dodávateľ predpokladá, že uniknú pozornosti spotrebiteľa.

Okrem toho súd dojednanie o zmluvnej pokute považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku aj preto, že dodávateľ na základe takto formulovaného dojednania zmluvnej pokuty (ak účastník poruší niektorú z povinností podľa tohto Dodatku), môže od spotrebiteľa požadovať zmluvnú pokutu v dohodnutej výške za každé porušenie zmluvnej povinnosti, teda môže od spotrebiteľa žiadať niekoľkonásobok dohodnutej zmluvnej pokuty. Je nepochybné, že takéto zmluvné dojednanie vnáša do tohto právneho vzťahu neprimeranú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov tohto právneho vzťahu, a to na úkor spotrebiteľa. Zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán.“

V prejednávanej veci je zrejmé, že zmluvná pokuta je formulovaná obdobným spôsobom.

Podľa § 53a ods.1 Občianskeho zákonníka - Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, pričom ide o absolútnu neplatnosť).

Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, navyše zákonom explicitne zakázaný, a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu Európskej únie a práva Európskej únie na ochrane práv spotrebiteľa.

Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejmy a rešpektovaný subjektmi práva ipso facto. Ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania (v podobe používania neprijateľnej zmluvnej podmienky) je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnou povinnosťou rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke. Takéto - prirodzene anticipované konanie - je nielen prejavom rešpektu k právu, k hodnotám právneho poriadku a zásadám súkromného práva, ale osobitne prejavom konania v súlade s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) a v súlade s povinnosťou odbornej starostlivosti (§ 2 písm. u) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa)

Na základe § 53a ods.1 Občianskeho zákonníka bol žalobca povinný zdržať sa uplatňovania neexistujúceho práva na zmluvnú pokutu vyplývajúcu z obdobnej zmluvnej podmienky, čo však neurobil. Procesný súd teda opätovne vo výroku rozsudku uvedenú zmluvnú podmienku vyhlásil za neprijateľnú z dôvodu, že tým, že nezohľadňuje výšku dlžnej sumy (ak sa má zmluvná pokuta platiť za omeškania platby poskytnutých služieb) resp. čas splneného záväzku viazanosti (ak sa má zmluvná pokuta platiť za nedodržanie doby viazanosti) a jej výška je rovnaká pre nezaplatenie sumy 1 € alebo 500 € ako aj pre nedodržanie doby viazanosti v rozsahu 1 mesiac alebo 23 mesiacov, je hrubo nerovnovážnou v neprospech spotrebiteľa, nakoľko nedostatočne zohľadňuje jeho záujmy.

Vyhlásenie neprijateľnej zmluvnej podmienky sa procesne opiera o nasledujúce ustanovenia O.s.p.

Ods.3 - Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Ods.4 - Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Už len na okraj veci súd uvádza, že zmluvná podmienka týkajúca sa zaplatenia zmluvnej pokuty je neplatná aj z nasledujúcich všeobecných dôvodov:

Podľa § 544 ods.1 Občianskeho zákonníka - ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Z § 544 OZ vyplýva, že povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu má ten, kto poruší zmluvnú povinnosť. Dojednanie o povinnosti zaplataenia zmluvnej pokuty nesmie byť teda viazané na ďalšiu skutočnosť alebo úkon. V rozoberanom zmluvnom dojednaní je však zaplataenie zmluvnej pokuty viazané na ďalší úkon žalobcu a to vypojenie SIM karty. Keďže zmluvná pokuta musí byť dojednaná nepodmienene (NS ČR sp. zn. 23 Cdo/2575/2010 - zmluvnú pokutu, ktorú je nutné viazať v zmysle § 544 OZ vždy na prípad porušenia zmluvnej povinnosti, je nutné dojednať vždy ako nepodmienenu. Nemožno vznik povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu viazať kumulatívne ako na porušenie zmluvnej povinnosti, tak na následné odstúpenie od zmluvy. Pozn. súdu na vypojenie SIM karty) je dojednanie zmluvnej pokuty v prejednávanom prípade neplatné.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods.1, 2 O.s.p..

Predmetom konania bolo zaplataenie sumy a) 145,35 € za poskytnuté služby a b) sumy zmluvnej pokuty vo výške 331,94 €.

V konaní písm.a) bola žalobcovi priznaná suma 98,75 €, čo predstavuje úspech - 68%, neúspech - 32% a čistý úspech - 36%.

V konaní písm.b) bol žalobca neúspešný.

Z celkom požadovanej sumy 477,29 € pripadá na konanie písm.a) - 30,50% (8,69 € zo zaplataeného SP - 28,50 €) a na konanie písm.b) - 69,50%.

Žalobca tak má právo na náhradu trov konania vo výške 36% zo sumy 8,69 €, čo predstavuje 3,13 €.

Pokiaľ ide o náhradu trov právneho zastúpenia, tie súd zo strany žalobcu vyhodnotil ako neúčelné z nasledujúcich dôvodov:

NS SR vo veci sp. zn. 4 M Cdo 21/2009 uviedol, že „Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné vynaloženie alebo na ochranu práv sa však nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.“

Procesný súd v danej veci dospel k záveru, že jediným účelným nákladom, ktorý žalobcovi (ktorý mal v konaní plný úspech) v konaní vznikol, bolo zaplataenie súdneho poplatku. Náhradu nákladov konania spojených so zastupovaním advokátom procesný súd žalobcovi nepriznal, pretože sa nejednalo o náklady účelne vynaložené. Procesný súd nijako nespochybňuje právo žalobcu na zastúpenie advokátom (§ 25 O.s.p.) a v priebehu konania ho rešpektoval. Právo účastníka na zastúpenie advokátom na strane jednej a právo na náhradu nákladov konania s tým spojených na strane druhej sú práva, ktoré síce spolu úzko súvisia, avšak nie sú nerozlučne spojené. Merítkom účelnosti uvedeným v § 142 ods.1 O.s.p. je preto nevyhnutné pomerovať všetky náklady, ktoré účastníkovi v priebehu konania vznikli, teda aj náklady vynaložené účastníkom v súvislosti s jeho zastúpením advokátom. Na posudzovanie účelnosti nákladov právneho zastúpenia nemožno rezignovať len preto, že účastník pri zastúpení advokátom realizuje svoje právo na právnu pomoc.

Procesný súd náklady zastúpenia žalobcu advokátom považuje za neúčelné po zistení, že sa jednalo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov žalobcom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje žalovanej strany a dlžná suma. Vyplňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou odborné znalosti. Ide o typovo jednu z najjednoduchších vecí.

Aktuálne dospel NS SR pri posudzovaní otázky náhrady trov konania v hromadných veciach v rozhodnutí sp. zn. 6 M Cdo 5/2013, k nasledujúcemu záveru: „ Trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej-ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v Slovenskej republike nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde. V takomto prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Treba súhlasiť s názorom, že právo na právnu pomoc a náhrada trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu

súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Právo na náhradu trov konania (včítane tých, ktoré vznikli v súvislosti so zastupovaním advokátom) totiž závisí od iných predpokladov než možnosť nechať sa zastupovať advokátom. Správnosť tohto názoru možno dokumentovať aj tými súdnymi konaniami, v ktorých sa účastníkom náhrada trov konania nepriznáva (napr. rozvod manželstva, kde žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a ďalšími) a účastníci konania pritom majú právo nechať sa v súdnom konaní zastupovať. Ak teda súd neprizná náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, keď dospeje k záveru, že trovy nevynaložil účelne, nejde o porušenie práva na právnu pomoc. Vedľajší účastník sa preto mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy ktoré vynaložil v tejto súvislosti nemožno považovať za trovy účelné. Pokiaľ teda súdy nižších stupňov dospeli k takémuto záveru a vedľajšiemu účastníkovi nepriznali náhradu trov konania, ich rozhodnutia (v tomto smere) sú správne.“ Uvedený právny záver platí podľa procesného súdu aj vo vzťahu k účastníkovi konania.

V rámci argumentácie týkajúcej sa náhrady trov konania súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu ČR z 25. júla 2012, sp. zn. I.ÚS 988/2012, podľa ktorého typový spôsob uplatnenia pohľadávky je dôkazom toho, že účelom právneho zastúpenia nie je poskytovanie právnej pomoci, ale parazitovanie na drobných pohľadávkach voči občanom, ktoré sú umelo navyšované do nezmyselnej výšky za účelom zabezpečenia ľahkého zárobku. Takéto správanie je zneužitím práva na zastúpenie advokátom, resp. dokonca procesnou šikanou, a preto takéto trovy konania nemožno priznať, hoci bol účastník vo veci samej úspešný.

Ústavný súd ČR vo veci sp. zn. III. ÚS 2985/14 uviedol: „Právo žalujúci strany domáhat se svého nároku u soudu a využít k tomu služeb advokáta nezstavují obecný soud povinnosti brát na zřetel všechny relevantní okolnosti pro posouzení výše účelně vynaložených nákladů žalobce při vymáhání bagatelní pohľadávky.

Relevantní okolnosti je třeba vyhodnotit ústavně konformním způsobem, tedy racionálně a srozumitelně, s respektem k výkladu provedeným Ústavním soudem ohledně posuzování výše nákladů v tzv. formulářových žalobách, kdy je vedle obecně použitelných obrátů prováděna jen konkretizace osobních údajů žalované strany, čísla linky prostředku hromadné dopravy, data jízdy, variabilního symbolu tzv. hlášenky revizora a kopie této listiny.

Pokud by obecný soud nepřihlédl ke specifickým okolnostem případu, které mohly mít vliv na výši účelně vynaložených nákladů žalobce při vymáhání bagatelní pohľadávky, porušil by svým postupem právo na spravedlivý proces zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny, a to tím spíše pokud takové okolnosti neúspěšná strana namítala (srov. nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012 sp. zn. II. ÚS 3011/11). Relevantní okolnosti však nelze toliko slovně zohlednit, nýbrž je třeba je rovněž vyhodnotit ústavně konformním způsobem, tedy racionálně a srozumitelně.

Právě této povinnosti krajský soud v napadeném rozhodnutí nedostál. Jeho závěru, že žalující stranou podaný návrh nelze hodnotit jako tzv. formulářovou žalobu, neboť obsahuje konkrétní žalobní tvrzení, nemůže Ústavní soud přisvědčit ani při maximální zdrženlivosti stran prosazování svého vlastního hodnocení dílčích skutečností posuzovaného řízení. Jak vyplývá ze spisového materiálu, lze z obsahu původního návrhu považovat, vedle osobních údajů stěžovatelky, za konkrétní žalobní tvrzení pouze uvedení linky hromadné dopravy, kterou stěžovatelka měla cestovat bez platného dokladu, datum, kdy se tak mělo stát, variabilní symbol tzv. hlášenky revizora a kopii této listiny. Všechny ostatní údaje a tvrzení lze považovat za obecně uplatnitelná ve všech obdobných sporech, kterých žalující strana musí jako provozovatel hromadné dopravy v krajském městě vést dlouhou řadu. Tak je v judikatuře Ústavního soudu chápána formulářová žaloba (srov. např. bod 28 nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2012 sp. zn. I. ÚS 3923/11). Uvedený skutkový závěr krajského soudu lze proto považovat za tzv. extrémně rozporný s provedenými důkazy, neboť jej při žádné rozumné interpretaci nelze považovat za správný. Toto hodnocení je přitom v zásadě jediným konkrétním tvrzením, o něž krajský soud opírá svůj závěr o účelnosti nákladů vynaložených žalující stranou za právní zastoupení. Zbytek odůvodnění představuje toliko argumentace obecnými právními principy, dle nichž "žalující má právo domáhat se svého nároku u soudu a využít k tomu služeb advokáta". Taková tvrzení nelze nijak zpochybnit, nejsou však bez dalšího dle Ústavního soudu jakkoliv relevantní pro posouzení účelnosti účastníkem vynaložených nákladů řízení. Kritérium účelnosti je přitom pro přiznání náhrady nákladů řízení zcela klíčové, přičemž Ústavní soud ve výše zmíněné ustálené judikatuře opakuje názor, že soudní vymáhání bagatelních pohľadávok není možné brát jako v podstatě bezprácny způsob generování nepřiměřeného zisku, ať už společnostmi zabývajícími se skupováním pohľadávok, či právních zástupců napojených na společnosti, které se vymáháním bagatelních pohľadávok zabývají v podstatě denně.“

Ústavný súd ČR ďalej vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 3372/11 uviedol, že: „Právní řád a jeho interpretace Ústavním soudem soudům zachovává prostor, aby ve svých rozhodnutích zohlednily nejen okolnosti průběhu řízení, ale i případné chování účastníků a jejich poměry konstituované ještě před jeho

zahájením (viz ustanovení § 143, § 147 odst. 1, § 150 a § 151 odst. 2 o. s. ř.). Soudy při rozhodování o náhradě nákladů řízení jsou povinny posoudit účelnost právního zastoupení žalobce, zvláště ve specifických případech, kdy jde

- zaprvé o řízení, v němž proti rozsudku nalézacího soudu není odvolání přípustné (řízení o tzv. bagatelní věci),
- zadruhé jednotlivé žaloby se v zásadě liší jen údaji o žalovaných a žalované částce (jde o tzv. formulářovou žalobu),
- zatřetí jde o pohledávky ze smluv, kde jednou ze stran byl spotřebitel,
- začtvrté jde o smlouvu, nebo podmínky jiného právního důvodu k plnění, při nichž je spotřebitel fakticky vyloučen z možnosti sjednat si je s jiným obsahem (typicky půjde zejména o smlouvy o přepravě, dodávce tepla nebo energií, spotřebitelském úvěru, běžném účtu, o poskytování služeb informační společnosti, o poskytování služeb elektronických komunikací, o pojistné smlouvy, o regulační poplatky podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů).“

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v 2 vyhotoveniach na Okresný súd Prešov, pričom odvolanie musí mať náležitosti uvedené v ust. § 205 ods. 1 a 2 O. s. p..

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak odporca dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, navrhovateľ môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.